

Warto zaznaczyć, że chociaż w relacjach angielskich podróżników z pierwszych dekad dwudziestego wieku, takich jak Frances Delanoy Little, Rothay Reynolds i Bernard Newman⁸, odnajdujemy echa negatywnych stereotypów związanych z Europą Wschodnią i jej cywilizacyjnym zacofaniem, szczególnie w opisach polskiej prowincji i niższych warstw społecznych, generalnie przedstawiali oni Polskę w pozytywnym świetle, podkreślając jej przynależność do zachodniego kręgu kulturowego⁹. Jako cel podróży Polska była praktycznie nieobecna w powojennym podróżopisarstwie brytyjskim i amerykańskim do lat osiemdziesiątych dwudziestego wieku z oczywistych powodów, natomiast w nielicznym zbiorze pozycji z lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych przeważają wspomnienia napisane przez nauczycieli języka angielskiego zatrudnionych w polskich szkołach: Thomasa Swicka *Unquiet Days: At Home in Poland*, Davida J. Jacksona *Classrooms and Barrooms: An American in Poland* oraz nauczycieli akademickich: Michaela E. Starzaka *Totally Immersed: The Polish Experience* i Davida R. Pichaske'a *Poland in Transition: 1989-1991*¹⁰. Książki te cechuje z jednej strony autentyczne zainteresowanie autorów kulturą i historią Polski, a z drugiej lekki, żartobliwy styl, stosowany szczególnie chętnie do opisów rozlicznych perypetii i trudności, których doświadczają osoby funkcjonujące na styku odmiennych kultur. Ukształtowani przez zachodnie wartości i warunki pracy, autorzy tekstów z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych często doświadczają w Polsce szoku kulturowego. Za reprezentatywne dla tego nurtu można uznać także dwie książki, które analizuję w niniejszym artykule: *Kraj z księżycą. Podróże do serca Polski [A Country in the Moon: Travels to the Heart of Poland]* Michaela Morana¹¹ z roku 2010 i *There is an Egg in My Soup... and Other Adventures of an Irishman in Poland* [„W mojej zupie jest jajko... i inne przygody Irlandczyka w Polsce”] Toma Galvina¹² z roku 2007.

⁸ Zob. F. D. L i t t l e, *Sketches of Poland: With an Historical Postscript*, Andrew Melrose, London 1914; R. R e y n o l d s, *My Slav Friends*, Mills & Boon, London 1916; B. N e w m a n, *Pedalling Poland*, Herbert Jenkins, London 1935. Reportaż z rowerowej wyprawy Bernarda Newmana ukazał się ostatnio w przekładzie na język polski (zob. t e n ż e, *Rowerem przez II RP*, tłum. E. Kochanowska, Znak Horyzont, Kraków 2021).

⁹ Por. R u t k o w s k a, dz. cyt., s. 38.

¹⁰ Zob. T. S w i c k, *Unquiet Days: At Home in Poland*, Ticknor & Fields, Boston 1991; D. J. J a c k s o n, *Classrooms and Barrooms: An American in Poland*, Hamilton Books, Lanham 2009; M. E. S t a r z a k, *Totally Immersed: The Polish Experience*, MEJS Press, Vestal, New York, 2011; D. R. P i c h a s k e, *Poland in Transition: 1989-1991*, Ellis Press, Granite Falls 1994.

¹¹ Zob. M. M o r a n, *Kraj z księżycą. Podróże do serca Polski*, tłum. J. Ochab, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2010.

¹² Zob. T. G a l v i n, *There's an Egg in my Soup... and Other Adventures of an Irishman in Poland*, The O'Brien Press, Dublin 2007.